

Fylkesmannen i Trøndelag

Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref.
2020/7348

Vår ref.
17177/2020/H43/KARSTO

Dato
13.07.2020

KARTLEGGING AV KOMMUNENES KRISESENTERTILBUD

Tilbakemelding til Fylkesmannen om kommunens krisesentertilbud

Ørland kommune har en avtale med Krisesenter for Orkdal og omegn sammen Åfjord og Indre Fosen.

Krisesenterets dagtilbud.

Krisesentrene er et lavterskeltilbud, som personer utsatt for vold i nære relasjoner gratis kan benytte seg av. Man er dermed ikke avhengig av en henvisning eller kontakt med andre hjelpeapparat for å få kontakt med krisesenteret.

De som bor på krisesenteret bor gratis, men må holde seg med mat og hygieneartikler selv.

Krisesentret er et trygt og midlertidig botilbud. Krisesenteret har ikke en eksakt grense for botid, men grunnet beboernes behov og ønske om å komme seg videre i livet, og at krisesenteret er et akutt-tilbud er det ønskelig at botid ikke overstiger 3 uker.

Krisesenterets tilbud til kvinner og menn er fysisk adskilt, jf krisesenterloven

Tilbudet til barn:

Krisesenterloven vektlegger at barn skal tas særlig hensyn til i forhold til opphold ved et krisesenter. Dette ivaretas ved at barnefaglig ansvarlig har primærkontaktrolle for barna, og en annen person er primærkontakt for mor/far. Det er lekeplass med trampoline, lekestue, sandkasse, disse og gode grøntarealer skjermet bak huset, slik at mor og barn ikke må forlate området for å leke.

Krisesenteret har alderstilpasset leker som de porsjonerer ut etter behov og ønsker fra barna.

Krisesenteret bruker tid på å snakke og forklare barna hvor de er og hvorfor de er her, alt etter barnets alder og mulighet for forståelse.

Jf krisesenterloven har de ikke journalplikt, men det skrives en logg som blir brukt ved spørsmål i fra barnevernet, skole etc. Mor/far må på forhånd gi samtykke til oppheving av taushetsplikt før vi kan gi ut informasjon til andre hjelpeetater.

Tilbudet til personer med fremmedkulturell bakgrunn:

I Kriesesenteret er over 50 % av brukere ikke er etnisk norske. Den største utfordringen med dette er som regel kommunikasjon. De bruker telefontolk i de tilfellene de opplever det som nødvendig, tar i bruk «Google translate» ved dagligdags informasjonsutveksling. Kriesesenteret er bevisste på at rasistiske holdninger ikke er akseptert verken fra ansatte eller brukere.

Tilbudet til personer med rus- og/eller psykiatri utfordringer:

Kriesesenteret ser en økning i personer med overnevnte utfordringer, og ser også sammenhengen med slike utfordringer i forhold til å leve med/bli utsatt for vold i nære relasjoner.

Kriesesenteret er et bokollektiv, dvs at de deler kjøkken, bad og stue. Mødre har ofte med seg sine barn hit. Kriesesenterets muligheter til skjerming av beboere er også noe begrenset. I 1.etg kan leiligheten holdes adskilt fra resten av huset, da den har egen inngang.

Kriesesenteret er et lavterskeltilbud som ikke driver behandling. Det tillates ikke rusbruk i lokalene, av hensyn til andre brukere på senteret. Kriesesenteret må derfor sørge for at personer som de ikke har kompetanse og mulighet til å gi et egnet tilbud til, kommer seg videre til et egnet behandlingsopphold. Kriesesenteret ser imidlertid at de har klart å hjelpe personer som har vært rusmisbrukere, men har bestemt seg for at de nå vil ut av dette, til å komme seg til hektene og starte et nytt liv uten rusmisbruk.

Tilbudet til personer med funksjonshemminger:

Risikoen for å bli utsatt for vold er statistisk sett mye høyere for personer med funksjonshemminger. Leiligheten i 1. etg er tilpasset for å kunne ta imot personer som har lettere funksjonshemninger og som klarer å ivareta stell av egen kropp og hygiene. Hvis noen har tilsyn og hjelp av hjemmesykepleie i bostedskommune krever vi at dette blir ivaretatt også her på senteret. Kriesesenteret har verken ressurser, spesialutstyr eller kompetanse til å hjelpe personer som er totalt hjelpetrengende. I slike tilfeller forsøker vi å få bostedskommunen til å finne et tilpasset tilbud på en institusjon om nødvendig.

Kriesesenterets dagtilbud:

De som bor ved Kriesesenteret har tilgang på personale fra kl 8 om morgenen til kl 23 om kvelden. De har hvilende nattevakt, men er selvfølgelig tilgjengelig om nødvendig.

Kriesesenteret gir tilbud om dagsamtaler for de som måtte ønske dette. Disse samtalene foregår hovedsakelig på senteret, men kan om ønskelig også foregå i nærområdet. Vi har også tilbudt oss å reise ut/hjem til personer som trenger dette. Da blir det eventuelt foretatt en sikkerhetsvurdering, da vi aldri oppsøker en adresse hvor voldsutøver befinner seg.

Tidligere beboere kan også komme for en samtale eller være med på sosiale aktiviteter hvis de måtte ønske dette. Dette gjelder spesielt personer som mangler nettverk og dermed føler seg ensomme og alene.

Telefontilbud med råd og veiledning.

Kriesesenteret i Orkdal og omegn tilbyr råd og veiledning både for brukere og for ansatte i kommunen. Kriesesenteret tar imot samtaler hele døgnet og kan hjelpe med råd, støtte, informasjon eller å være en lyttende samtalepartner.

Hvordan nødvendige tolketjenester sikres i den enkelte sak.

Kriesesenteret i Orkdal og omegn bruker tolketjenester der det er behov.

De bruker telefontolk fra Hero når situasjonen tilsier det. Dette er samtaler der de gjør seg kjent med brukers historie, hvilke andre hjelpeinstanser må inn for å gi god og riktig hjelp, i forhold til UDI og separasjonsspørsmål, forklaring på hva kriesesenteret er/hva de kan hjelpe med etc. (Bruk av telefontolk kan også være krevende og i noen tilfeller uheldig. Kriesesenteret har opplevd at tolken ikke oversetter det de ønsker, eller blander seg inn i samtalen, og med det skremmer beboer. Så det trenger ikke være kun slekt disse kvinnene må forsvare sine handlinger ovenfor, men også utenforstående som spiller på skam og ære. Kriesesenteret gir tolketjenesten tilbakemelding på dette når det oppleves nødvendig.)

I noen tilfeller kan barna mer norsk enn det mor. Ansatte er allikevel oppmerksomme på at barna ikke skal fungere som tolk på forhold som ikke er bra for dem. Kriesesenteret tar også i bruk «Google translate», men begge parter må være klar på at oversettingen kan være like misvisende som riktig. Det å bruke telefontolk gir Kriesesenteret store kostnader som vanskelig kan stipuleres korrekt i et budsjett, da behovet varierer veldig med de som søker senterets hjelp. De må derfor være tydelig for både beboer og hjelpeapparat at telefontolk kun vil bli brukt der vi anser det som nødvendig for å utføre sin jobb på en god og riktig måte.

Oppfølgingstilbud i reetableringsfasen.

Kriesesenteret kontakter kommunene ved utskrivelse. I forhold kriesesenterloven så er kriesesenteret pliktig til å bistå i reetableringsfasen. Det er imidlertid veldig stor forskjell på hvor mye og hvordan denne oppfølgingen blir. Dette fordi kriesesenteret er et lavterskeltilbud og dermed er det beboer som bestemmer hvilken rolle kriesesenteret skal ha i deres liv etter et opphold. Det er sjelden at de blir invitert til møter i kommunene som omhandler tidligere beboere, selv om vi ovenfor kommunen har sagt at kanskje denne personen har behov for individuell plan etc. Når beboere flytter fra kriesesenteret gies beskjed om at de kan kontakte senteret når de selv vil, enten på tlf eller komme for samtale. Kriesesenteret har også besøkt beboere etter de har kommet seg i leilighet, men da på deres oppfordring og ønske.

Hvordan kommunen løpende sikrer at tilbudet er forsvarlig og av god kvalitet, herunder at de ansatte har relevant kompetanse til å håndtere de oppgavene som følger av tilbudet og at kriesesenteret har kunnskap om kommunens øvrige hjelpetiltak og tjenestetilbud.

Kriesesenteret sender ut årsmelding og inviterer til å komme på årsmøtet hvert år. Kriesesenteret har ved flere anledninger tilbudt seg å komme ut til skoler og på ett tverretattlig møte/samling i kommunen. Dette har kommunen benyttet seg av. Det er også kontakt ved andre anledninger som for eksempel skriving av handlingsplan mor vold og overgrep. Og fagdag for vold i nære relasjoner høsten 2019.

Hvordan kommunen sikrer at barn, kvinner og menn som er utsatt for vold i nære relasjoner får en helhetlig oppfølging og samordning av tiltak mellom kriesesentertilbudet og øvrige deler av tjenesteapparatet. I kommunens redegjørelse må det framgå hvordan samarbeidet mellom kriesesenteret og kommunen øvrige hjelpeapparat foregår, herunder samarbeid med fastleger, helsestasjoner, NAV m.v.

Ørland kommune er alltid på tilbudssiden for å kartlegge behovet for tjenester sammen med bruker og involvere og samle tverrfaglige tjenester etter ønske fra bruker. Når barnevernet er involvert er de en sentral aktør og de koordinerer da dette.

Hvordan kommunens kontakt med kriesesenteret foregår, og hvem i kommunen som følger opp tjenesten

Det er enhetsleder ved Familiehelse som har kontakt og oppfølgingskontakt med Kriesesenteret. Familiehelse har ansvar for legetjenesten og Familiens hus. Ny kontaktperson fra våren 20 er avdelingsleder for familie og forebygging, psykisk helse og rus.

Hvordan informasjon om kriesesentertilbudet gjøres kjent for kommunens innbyggere, og om informasjon om kriesesentertilbudet er tilgjengelig på flere språk.

Informasjonen om Kriesesenteret er fordelt på alle kontorer der det kan være mulig behov for disse opplysninger. Plakater og flyers er hengt opp ved familiens hus, ved Fosen Barneverntjeneste og på Legesenteret.

Kommunene har på sine hjemmesider linker, som sender brukerne videre til vår hjemmeside og inneholder noe informasjon om krisesenteret. Krisesenterets hjemmeside er så langt kun på norsk. Paraplyorganisasjonen Krisesentersekretariatet har også kun sin informasjon på norsk. Krisesenteret har div brosjyrer som er oversatt til ulike språk, disse kan også finnes på Krisesentersekretariatets nettsider. Bufdir sine nettsider har mye og god informasjon ang krisesenter og vold i nære relasjoner. Disse sidene kan oversettes til engelsk.

Om tilrettelegging, andre tilbud hvis krisesenteret ikke kan benyttes.

Ørland kommune opplever at mennesker i kriser gjerne oppsøker egen familie eller venner for midlertidig opphold. Hjelpeapparatet stiller da opp og om nødvendig informerer om tilbudet på krisesenteret. Ørland kommune har gode tjenester innen psykisk helse og rus med familie og forebygging i fokus. Familievernkontoret har faste kontordager her 2x pr mnd. Når det er krise i en familie er det legevakt og eller politi som ofte blir benyttet. Så håndteres det derifra.

Om situasjonen under pandemisituasjonen, om tilgjengeligheten til tjenestene var tilstrekkelig, om tilbudet er tilbake på nivå før Covid-19 utbruddet og hvilke tiltak som er iverksatt med tanke på å opprettholde beredskapen ved en eventuell ny pandemisituasjon.

Krisesenteret hadde vanlig drift under hele pandemisituasjonen. De måtte lage prosedyrer, da de som resten av samfunnet ikke var forberedt på en slik situasjon. Dagsamtaler ble valgt i starten, og av smittehensyn måtte foregå kun over telefonen. Krisesenteret har nå åpnet for ordinære dagsamtaler igjen. Samfunnet forventet en stor økning av beboere, men det skjedde ikke. Brukere har ikke adgang til kontor og personalavdeling, med tanke på smittespredning, noe som vi tenker å gjennomføre til pandemien er over. Krisesenteret sendte ut sin beredskapsplan i forhold til Covid-19

Ørland kommune har hatt egne tilbud under koronaperioden. Da med samtaler over telefon og på teams. Det har også vært tilbud om gåturer med terapeut og noen har fått individuelle samtaler på kontoret. Vi føler oss mer beredt ved eventuell oppblomstring og vil fort kunne gå inn i slik «turnus» igjen.

Hvordan kommunen ettergår og kontrollerer at tjenestene oppfyller lovens krav. Herunder redegjøre for eventuelle samarbeidsavtaler med et krisesenter og rutiner for kvalitetssikring av tilbudet.

Kontaktperson i kommunen er ansvarlig for å følge opp samarbeidsavtalen.

Med hilsen

Karin Størseth
Enhetsleder